

Nr 159.

Av herr **Werner** i Höjen, *angående fullständigare lagbestämmelser till skydd för konkursegendom.*

Ett område, vilket i hög grad synes påkalla ett ingripande från lagstiftningens sida, är konkursförvaltningen; framförallt föreligger ett trängande behov av vägledande regler för bestämmande och begränsande av de arvodet, som vid det administrativa genomförandet av en konkurs skola utgå till konkursförvaltaren. I brist på klara och skyddande bestämmelser inom detta område synes numera hava utvecklats den tendensen, att ett konkursbos tillgångar utan vidare kunna bliva föremål för en till förintelse gränsande åderlåtning, innan slutredovisning sker.

Det är tragiskt att gång efter annan nödgas bevittna, hurusom tillgångar eller kvarvarande fragment av tillgångar i ett konkursbo sålunda förintas och berövas av olyckan ofta hårt drabbade människor genom en många gånger onödigt långvarig, byråkratisk och dyrbar utredningsprocedur, som i sinom tid avslutas med avgivandet av en av konkursförvaltarna med synnerlig omsorg uppsatt och ordentligt pepprad arvodesräkning, där var för sig specificeras ersättningsbeloppen för en mångfald avgivna berättelser, infordrade yttranden, uppsättande av annonser och anmaningar, sammanträden, resor, tidsspillan m. m. i oändlighet.

Ett par enstaka fall av de många kunna vara ägnade att belysa vad som nu tillåtes ske:

En hantverkare avled efter långvarig sjukdom, efterlämnande hustru och fyra minderåriga barn. Vid bouppteckningen befanns, att tillgångarna utgjorde c:a 5,000 och skulderna c:a 8,000 kronor.

Sedan bouppteckningsförrättaren klarlagt boets ekonomiska ställning och förgäves sökt förmå borgenärer med oprioriterade fordringar till eftergifter, fanns ingen annan utväg än att begära boet i urarva konkurs för att dymedels söka åt barnen rädda eventuellt arv efter då ännu levande far- och morföräldrar. Såsom ersättning för utredningsarbetet samt en del direkta utlägg debiterade bouppteckningsförrättaren konkursboet med 23 kronor.

Till förvaltaren i denna lilla konkurs utsågos en t. f. landsfiskal och en advokat. De betingade sig i arvode c:a 480 kronor, trots att deras utredning till avsevärd del byggde på det material, som bouppteckningsförrättaren utarbetat eller anskaffat. Däremot bestredo de, att det blygsamma ersättningsbelopp, 23 kronor, som bouppteckningsförrättaren velat betinga sig, skulle få utgå med förmånsrätt ur boet.

Det var fattigt folk, som i egenskap av borgenärer i konkursen fick betala arvodet.

Ett annat fall:

I Nya Vermlandstidningen för den 10/12 1938 läses å ledareplats bl. a. följande.

”Ett litet kvarnföretag inställde betalningarna och gick i konkurs. Trots att sakkunnig förvaltare kunnat erhållas emot ett rimligt arvode av 2,500 kronor tillsattes tvenne andra förvaltare. Dessa som i dagarna slutfört sitt arbete begära tillsammans 10,000 kronor. Den förstnämnde förvaltaren ansåg sig kunna avveckla alltsammans under loppet av ett år. De som fingo uppdraget sysslade närmare fem år med detsamma.

Ifrågavarande kvarnföretags tillgångar uppgingo till i lager och utestående — såsom säkra ansedda — fordringar cirka 36,000 kronor. Det förefaller ju alldeles orimligt, fortsätter tidningen, att i ett fall som detta utse två förvaltare, vidare att dessa verkligen skulle ha behövt hela fem år för att avveckla affärerna för att sedan tillsammans med rättens ombudsman begära över 10,000 kronor i arvode.”

Tidningen fortsätter vidare: ”Hittills har saknats medel för ett effektivt ingripande. Framlagda arvodesräkningar kunna visserligen bestridas vid häradsrätten eller rådhusrätten. I de fall då sådant sker kunna endast mindre rättelser vinnas. Det godtagna utsugningssystemet fortsätter och efter konkursen är det många som vilja vara med och dela.

Det är i första hand emot systemet man måste vända sig, emot ett system, som sällan ger rum för ett mer praktiskt och rättvist förfarings sätt med hänsynstagande till föreliggande berättigade intressen.

Ingen vill förneka att ett konkursbos utredning kräver omkostnader men därmed är inte sagt att dessa omkostnader skola anta proportioner som överskrida rimlighetens gränser. Exemplet med det lilla kvarnföretaget är i hög grad belysande. Det har blivit kutym att konkursförvaltarna skola göra lukrativ affär. Vem som det går ut över är ej svårt att förstå. Det skydd lagen stadgar åt konkursbon är ej tillfyllest.”

För att giva en än fylligare bild av vad som skett och sker på området skulle kunna bringas i erinran avvecklingen av den stora sparbankskraschen för något år sedan och kanske även åtskilliga andra liknande exempel, men det sagda kan vara nog.

Det kan icke vara riktigt att i de fall, då privategendom tages under administrativ förvaltning på grund av bestämmelser i allmän lag, hithörande nu gällande lagregler synbarligen icke torde giva tillbörligt skydd åt den eller dem som i första hand ha obestridliga rättsintressen i eller äganderätt till de tillgångar som möjligen finnas kvar sedan konkursboets skulder betalats.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla om utredning och förslag till fullständigare lagbestämmelser till skydd för konkursegendom, särskilt i vad det avser konkursförvaltares rätt till arvoden ur konkursboets tillgångar.

Stockholm den 18 januari 1939.

Osc. Werner
i Höjen.